SEMANARIO YUGOESLAVO

Dirección:

Dr. V. KJUDER

Lambaré 964, D. 6. Bs. Aires

aparece los sábados

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"
SEMANARIO YUGOESLAVO

Leto III. BUENOS AIRES 28. DECEMBRA 1935 Štev. 111

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto $ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Srečno novo leto!

Cenj. naročnicam in naročnikom, bralcem in prijateljem "Novega lista", kakor tudi sploh vsem našim izseljencem iskreno in vroče želimo čim več sreče in zadovoljstva v letu 1936!

Uredništvo in Upr.

V novo leto

1935 se nagiba h koncu. Uvrstili ga bomo med ona nič vesela leta krize in nadlog, ki jih je že dolga vrsta in tekom katerih so bili narodi podvrženi težkim preizkušnjam.

Res je sicer, da se je tekom leta, ki se bo kmalu umaknilo novemu, gospodarski položaj za trohico izboljšal; brezposelnost se je skoro v vseh državah sveta nekoliko omilila, vendar pa so prilike, v katerih živita delovna sloja — delavski in uradniški — še vedno takšne, da komaj dopuščajo skromno življenje, polno odrekanja in polno skrbi.

Te ugotovitve veljajo, z raznimi odtenki, za vse dežele sveta in tudi za naše izseljenstvo v Argentiniji. Baš v zadnjem četrtletju 1935 je močno skupino naših izseljencev, zidarje, zadel v gospodarskem oziru močan udarec radi dolgotrajne stavke, s katero so naši ljudje zgubili doslej svojega pol milijona pesov na mezdah. Prav mnoge naše družine so imele ob koncu leta res žalostne praznike in marsikje primanjkuje tudi najpotrebnejšega.

Posledice te stavke (ki je sicer, kakor smo že več krat naglasili, utemeljena, potrebna in ki mora dovesti do končne zmage zidarjev) so se začele močno čutiti tudi v skupnem kulturnem in gospodarskem snovanju naše buenosaireške naselbine. In to je naravno; v mnogih družinah ni majo niti za kruh — kako bi imeli za druge stvari, ki morejo biti koristne, a niso neobhodno potrebne?

K skrbem, ki jih povzročajo našim izseljencem tukajšnje neprilike, se pridružujejo še bridke skrbi, ki jih imajo za svojce v starih krajih. Pretežna večina Slovencev v Južni Ameriki je iz Primorske in od tam prihajajo prav žalostne vesti: mnogi imajo svoje brate, sinove in sorodnike na afriških bojiščih, kamor jih je poslal fašistični imperializem, od doma pa prejemajo poročila o vedno večjem pomanjkanju, o vsak dan hujši mizeriji.

*

Z lahkim srcem se poslavljamo od starega leta. Z lahkim srcem in z zdravim, optimističnim zaupanjem, da se bodo prilike v mnogih ozirih izboljšale v novem letu, ki je sedaj na pragu.

☆ ★ ☆ ★ ☆ ★

20.000 VOJAKOV SE JE ŽE VRNILO

Glasom poročila uprave Sueškega prekopa je italijanska vlada poslala v Afriko, odkar so začele vojne priprave pa do konca novembra t. l., vsega 304.000 mož; vrnilo pa se je v istem času skozi prekop v Evropo okrog 20.000 ranjenih in bolnih vojakov.

Jugoslavija pripravljena pomagati Angliji

Za novega angleškega zunanjega ministra je bil imenovan Anthony Eden - Anglija si je zagotovila pomoč sredozemskih držav za slučaj italijanskega napada - Tudi na abesinskih bojiščih se dogodki razvijajo nepovoljno za Italijo

Anglija je dobila novega zunanjega ministra v osebi mladega državnika Anthonyja Edena, ki si je s svojimi potovanji v Berlin in Moskvo, posebno pa s svojim delovanjem v Ženevi znal priboriti mnogo ugleda in spoštovanja. Eden, ki ima sedaj 38 let (mimogrede bodi povedano, da Anglija že od leta 1851 dalje ni imela tako mladega zunanjega ministra), velja za odločnega zaščitnika angleških interesov ter za vnetega pristaša Zveze narodov. Zato se njegovo imenovanje splošno tolmači kot znak, da je angleška vlada sklenila odločneje nastopiti v italijansko-abesinskem sporu. — To mnenje opravičuje tudi dejstvo, da se je londonska vlada obrnila na Jugoslavijo, Turško, Grčijo, Romunsko in Španijo s posebnimi notami, v katerih poizveduje, ali bi bile navedene države pripravljene pomagati Angliji v slučaju, da bi Italija napadla angleško vojno brodovje v Sredozemskem morju kot odgovor na sankcije.

Jugoslavija in ostale države so obljubile za tak slučaj svojo pomoč, ker jo itak tudi predvideva ženevski pakt; izjavile so, da so pripravljene postaviti svoje vojne luke na razpolago angleškemu brodovju ter tudi, če bo potrebno, dejanski pomagati z vojaškimi sankcijami. Le Španija še ni odgovorila in, kakor izgleda, bi se njena vlada rada izognila komplikacijam. Važno je, da je tudi pomoč Francije že zagotovljena ter so zastopniki angleškega in francoskega generalnega štaba pred par dnevi imeli posebno konferenco, na kateri so se že v podrobnostih domenili glede skupnega nastopa za slučaj italijanskega napada.

Vest, da bo Eden vodil zunanje posle Velike Britanije, so v Italiji sprejeli z vidnim nezadovoljstvom. Listi pišejo, da se je položaj sedaj le že bolj poslabšal ter da se je za Evropo povečala vojna nevarnost. Edena imajo Italijani slabo zapisanega že od samega začetka in zameril se jim je spet tudi radi svojega zadržanja povodom Hoare-Lavalovih mirovnih predlogov. Italijani obdolžujejo Edena, da je pred vsem on kriv, če so ti predlogi tako klavrno propadli; potom svojih zaupnikov da je namreč dal prezgodaj razglasiti vsebino pariških predlogov, se preden je angleška vlada utegnila mirno razpravljati o njih. Alarmiral je s tem javno mnenje, ki je začelo protestirati, ter je tako preprečil, da bi se London potegnil za načrt, ki sta ga bila izdelala Hoare in Laval.

Politiki in novinarji sedaj ugibajo, kako se bodo prilike nadalje razvijale. Eno izgleda biti gotovo: Anglija ne bo več popuščala. Prepričala se je sedaj, da je skoro vse svetovne javno mnenje proti italijanskim osvojevalnim načrtom in tudi ni več izpostavljena nevarnosti, da bi morala sama nositi morebitne posledice izvajanja sankcij, katere bi Mussolinija mogle dovesti do obupnega koraka. Mussolini sedaj ve, da bo Italija imela proti sebi vojske in mornarice cele vrste držav, če bo ena sama italijanska bomba padla na kakšno angleško vojno ladjo. Torej nimajo v Londonu nobenega tehtnejšega razloga, ki bi jih silil k popustljivosti. In če London ne bo popuščal, bo moral po vsej priliki popuščati Rim.

Težko pa je ugibati, kaj prav za prav misli in namerava Mussolini. Na eni strani je dal sporočiti v Pariz, da je pripravljen proučiti katerikoli nov predlog za poravnavo spora z Abesinijo, na drugi strani pa zagotavlja v govorih in izjavah, da Italija ne bo odnehala, dokler ne izvede svojega programa v Vzhodni Afriki.

Pa tudi v Afriki se dogodki ne razvijajo nič preveč povoljno za Italijane. V par večjih bitkah, ki so jih imeli zadnje dni z Abesinci, so bili vpadniki poraženi in so morali bežati pred črnci. Tako na primer v bližini Ende Silassieja, ki se nahaja svojih 50 km zapadno od svetega mesta Aksuma. Pod vodstvom dedžazmača Aželua je 3000 Abesincev ponoči prebredlo reko Takazze, kjer mrgoli kokodrilov, iznenada napadlo italijanske vrste ter spravilo mednje nepopisno zmedo. Po kratkem boju, v katerem so Italijani pustili na bojišču mnogo mrtvih, so se morali vpadniki umakniti. Abesinski poveljnik je takoj ugenil, da bodo Italija ni poslali opačenja iz Aksuma. V naglici je dal pripraviti pasti za tanke na poti, kekatere se poslužujejo karavane, poskril je svoje ljudi in čakal, da se približajo sovražniki. In res so vpadniki prišli. Tedaj so izuenada planili iz svojih skrivališč Abesinci in vnel se je strašen boj na sablje in bajonete. Iz tankov ki so sledili pehoti, Italijani niso mogli streljati s strojnicami, ako niso hoteli zadeti tudi svojih ljudi. Tekom boja so tanki začeli nervozno manevrirati na levo in desno, da bi prišli v ugodne pozicije, pa so pri tem štirje štrbunknili v jame; drugim šest tankom je pa zmanjkal bencin ter so jih morali Italijani pustiti na bojišču. V isti bitki so Abesinci vzeli Italijanom tudi 28 strojnic, 2 kamiona ter dva avtomobila. V boju je padlo 350 Italijanov, med njimi 150 belokožcev. Par tisoč Eritrejcev, ki so se borili na Italijanski strani, je po bitki dezertiralo k Abesincem.

Drugi spopadi so se izvršili pri Abbi-Adiju, v Bližini Tembiena in drugod. Abesinci se skoro povsod poslužujejo naslednje taktike: približajo se Italijanom ponoči, napadejo iz zasede in spuste se v boj na sablje, ko jim grozi zračni napad; letala se tako ne morejo posluževati bomb in strojnic, ker bi sicer zadele tudi lastne vojake.

Poročila časopisnih poročevalcev pravijo, da so Abesinci naravnost krvoločni v svoji bojevitosti.

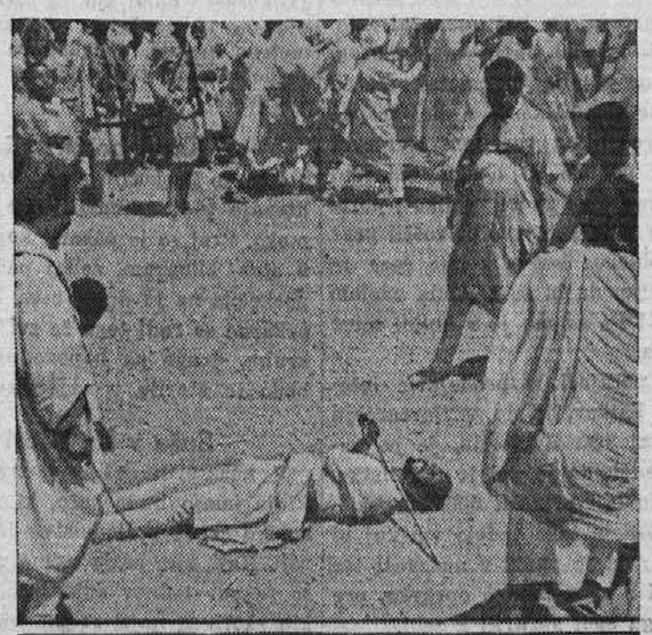

Iz Abesinije: zgoraj: Abesinski vojščak se je vrgel pred cesarjem na tla v znak spoštovanja. Spodaj: Italijani razdeljujejo v Aksumu kruh, da bi pridobili prebivalstvo na svojo stran

Italijanskim osvojevalnim načrtom pa za sedaj slabo kaže. Odločilne ofenzive, ki naj bi jo bil sprožil Badoglio, do sedaj še ni in če se Italijani ne požurijo, bo kmalu postala nemogoča. V februarju začne namreč spet deževati in večjih operacij tedaj tudi ne bo.

—<▽>—

Stojadinović je reorganiziral vlado

Radi nesoglasij v jugoslovanski vladi sta podala ostavko minister za javna dela Miloš Bobić in pa minister za telesno vzgojo Mirko Komnenović. Dr. Stojadinović je takoj izvedel reorganizacijo svojega kabineta. Za novega ministra javnih del je bil imenovan Marko Kožulj, za telesno vzgojo pa Dragiša Cvetković; Oba nova ministra sta člana Jugoslovanske radikalske zajednice.

PARNIK ZLETEL V ZRAK

V Santosu se je dogodila huda in nenavdna nesreča. Okoli poldne, ko so razkladali blago iz parnika "Britt Marie", je v skladiščih ladje iznenada začelo goreti. Plameni so kmalu prodrli do velikega sklada solitra ter povzročili strahovito eksplozijo. Ladja se je razletela na kosce ter se takoj potopila. Eksplozija je bila tako silna, da so se poslopja v mestu stresla kakor o potresu; nekatere dele ladje je pognalo do 50 metrov v zrak, kose strojev pa so našli celo 300 metrov daleč. Goreče vreče so letale tudi na kopno ter povzročile požar v skladiščih.

Šest oseb je izgubilo življenje in mnogo jih je bilo ranjenih. Da ni bilo število žrtev večje, se je treba zahvaliti dejstvu, da so člani moštva in težaki pobegnili na suho, ko so videli, da požara ne morejo pogasiti ter da grozi nevarnost eksplozije. Parnik je prihajal z Čileja.

Pravijo, da tako hude nesreče ne pomnijo še v santoškem pristanišču.

Slika iz abesinskega mesta Harrar, kamor bi Italijani radi prišli a jim zapirajo pot oddelki abesin. vojske

Blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Ujedinitelj

(Predavanje dr. I. Jelavića)

2.

Da ta moment še bolj osvetlim, Vam ga bom prikazal v dveh nasprotujočih si barvah.

Zamislite, gospoda, Veliko Britanijo in Jugoslavijo — eno izmed najstarejših in eno izmed najmlajših evropskih dežel; Veliko Britanijo, že pred skoro tisoč leti urejeno, Jugoslavijo pa še do včeraj zasužnjeno — Saj zapušča šele leta 1868 turski asker beograjsko trdnjavo in 1878 izgubi Porta Bosno. V letih 1912—13 priključi Srbija k sebi Staro in Južno Srbijo, po dveh uspelih balkanskih vojnah. Šele v novembru 1918, po zaključitvi velike svetovne vojne prekine Narodno Veče vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev svoje odnošaje z Avstro-ogersko monarhijo na vsem etnografskem teritoriju, na katerem žive ta tri plemena enega in istega naroda.

V novo državo, ki se končno stori 1. dec. 1918, pridejo Srbija, Črna gora in neodvisna država SHS, stvorjena na ozemlju bivše Avstro-ogerske monarhije.

Moram za hip prekiniti ta sled misli, da Vas opozorim na neko nad vse važno činjenico, ki daje osnovno barvo našemu portretu.

V vseh teh velikih dogodkih, ki se sučejo okrog naše osvoboditve in našega ujedinjenja, radi katerega sta morali propasti dve cesarstvi, Avstrija in Turška, ima odločilno vlogo naša narodna dinastija Karagjorgjevičev, počenši od Vodje pa do Kralja-Ujedinitelja. Osvobojena Srbija je bila odkupljena s krvjo svoega Vodje, osvobojena in ujedinjena Jugoslavia pa s krvjo svojega Viteza in Krmarja, kralja Ujedinitelja. Dva svoja največja graditelja je ta država-stvor vzidala v soje temelje.

Nikakor torej ne pretiravam, ko pravim, da se bodo v eni točki strinjali z menoj tudi oni, ki mrzijo kralja Aleksandra: da je bilo njegovo vladanje težko.

Naj Vas povedem samo skozi nekatere hodnike našega labirinta, pa prepustim potem Vam samim popolno svobodo presojanja.

V Jugoslavijo, veliko in novo državo, osnovano ob nastopu nove zgodovinske dobe, ki nič skupnega z ono dobo, katera je prenehala leta 1914, vstopijo: Srbi, Hrvati in Slovenci; katoličani, pravoslavni in muslimani; stara generacija politikov, ki je po srečnem naključju odnesla živo glavu iz vrtinčastega svetovnega klanja; vstopijo svobodna kraljevina Srbija, svobodna kraljevina Črna gora, samostojna kraljevina Hrvatska, Slavonija in Dalmacija; v novo državo pride, kakor pravimo Hrvati, "sve i svašta", nasprotujoče si, raznolično determinirano, in vsak nosi s seboj svoj izvirni greh.

V Veliki, novi državi, nadaljujejo vsi in v vseh pravcih svoje predvojno, malo, kraljevno in preživeto življenje. In vsak hoče, da svoje, zle pa ali zgrda, uveljavi kot osnovo, kot podlago za novo in skupno življenje. Vsi in z vseh strani, brez ene same izjeme, stopajo po krivih poteh. Pride do spopadov, ki so tudi v normalnih prilikah neizogibni v demokratski in parlamentarni deželi.

Stare, še pred vojno organizirane stranke, prevladajo. Nove, mlade, še ne dobro utrjene stranke, ki nimajo parlamentne večine, se bijejo v opoziciji z vsemi mogočimi sredstvi demagogije. Ljudskim tribunom malo manjka, da ne grizejo. Mudi se jim. Čim prej in z vsemi sredstvi parlamentarne opozicije ter opozicionalne destrukcije, s katero se pridobivajo mase, si morajo zagotoviti parlamentarno večino. Kajti samo po tej poti, potom parlamentarne večine, je mogoče priti v parlamentarni in demokratski državi do vlade in do državne uprave.

Nadaljevana predvojna strankarska opredelitev, ki se je bila, po sili prilik, v katerih so poedini deli naroda živeli, formirala plemenski, so v novi državi tako stvorjene, da se očitujejo kakor plemenske skupipine. Naravno je, da povzroča ta pojav, poleg strankarske tudi plemensko opredeljevanje, tako da se naše strankarsko-politično življenje samo po sebi pretvraja iz strankarske v plemensko borbo.

Pa še več:

Poleg tega, da je ta strankarska opredelitev plemenska, je v glavnih potezah tudi verska.

Naše strankarsko-politično življenje v novi državi oživlja in okrepilja, po nesrečnem vplivu prilik, vse izvirne grehe, ki so skozi stoletja preprečevali ustanovitev skupne države Južnih Slovanov.

(Dalje v pr. štev.)

ARGENTINSKE VESTI

Letošnja letina

Ravnateljstvo za poljedelstvo in statistiko je objavilo svoje prve cenitve glede letine 1935-36. Podatki kažejo, da bo letina izredno pičla ter da je bilo povišanje osnovnih cen pšenice in lanu utemeljeno. — Pridelek pšenice bo znašal letos, kakor predvideva omenjeno ravnateljstvo, 3,920.000 ton (lani so pa pridelali 6.550.000 ton); za lan računajo pridelek na 1,920.000 ton (lani 2.025.000); za oves 500.000 (lani 970.000); za ječmen 480.000 (lani 886.000); za rež pa 140.000 (lani 410.000).

Zidarska stavka

V soboto popoldne se je vršilo na trgu Once veliko delavsko zborovanje, ki ga je sklicala Enotna delavska fronta (Frente Unico Obrero) v znak solidarnosti z zidarskimi delavci, ki se že več ko dva meseca borijo za izvojevanje pravičnejših delovnih pogojev.

Na zborovanju so se zbrali delavci, pripadajoči 68 strokovnim organizacijam, ter so skoro docela napolnili prostrani trg. Iz raznih predmestij so tekom shoda prihajala na kamionih zastopstva delavcev, katera so zborovalci z navdušenjem pozdravljali. Zastopniki posameznih organizacij so nastopili na govorniški tribuni ter so v glavnem naglašali, da je od izida zidarske stavke odvisen položaj vsega delavstva, tudi onega drugih strok. Radi tega morajo zidarji zmagati in potrebno je, da jih vse ostalo delavstvo podpira v njihovem sedanjem boju. Zborovalci so izrazili svoje simpatije napram stavkujočim ter so jim obljubili vsestransko pomoč.

Združenje mestnih delavcev je sklenilo organizirati človekoljubno akcijo v prid otrokom stavkujočih, katerim je postavilo na razpolago svoje sportno igrišče, ki se nahaja na vogalu ulic Blandengues in Besares. Tu bodo otroci zidarjev dobili popolno oskrbo ter bodo tako rešeni bede, ki je radi stavke začela trkati na vrata mnogih zidarskih družin.

Vkljub velikim žrtvam, ki jih dolgotrajna stavka zahteva od zidarjev je stavkolomilcev le malo ter delavstvo hvalevredno vztraja, zavedajoč se, da so za dosego slehernega uspeha žrtve neizogibne. Tudi pogreb zavratno umorjenega stavkujočega delavca J. Sabattinija je pokazal, kako velika vzajemnost vlada med delavstvom.

Napovedi, da se bo štrajk končal najbrž že v začetku tega tedna, so bile preveč optimistične. Izgleda pa vendarle, da pogajanja dobro napredujejo in dobro poučeni krogi celo zagotavljajo, da je udruženje arhitektov in podjetnikov v glavnem že pristalo na protipredloge delavskih zastopnikov, formulirane v odgovor na predloge Državnega delovnega urada, ki je prevzel vlogo posredovalca.

Če so te vesti utemeljene, bo stavka kmalu končala z zmago zidarjev; v nasprotnem slučaju pa se bodo stavkujočim pridružili (in deloma so se že) tudi delavci drugih strok, pa se bo s tem zaključitev stavke gotovo pospešila.

Letošnja božična loterija

Kakor vsako leto, tako je tudi letos vladalo za božično loterijo, katere glavni dobitek znaša dva milijona pesov, veliko zanimanje. In kakor lani, tako se je tudi letos sreča pokazala pravična: glavni dobitek je dobila številka 22.955, ki je bila po dvajsetninah razprodana — v kolikor je znano — med revne in potrebne ljudi v krajih Balcarce, Dolores, La plata in v Montevideu. Eden izmed srečnih dobitnikov, neki mlekar v Balcarceju, je baš raznašal mleko, ko je izvedel, da je zadel 100.000 pesov; od veselja je pometal vrče na cesto ter pognal konja v dir. Ta pač ni s prevelikim veseljem izvrševal svojega poklica. O nekem delavcu, ki je prav tako zadel "veliko", poročajo, da si je kot prvo privoščil praznično obleko; bogve koliko časa je gojil željo, da bi se z lepim odelom postavil! Pa se mu je v obilni meri izpolnila.

Neki potujoči razprodajalec loterijskih listkov, ki je v Barcarceju razprodal šest dvajsetin, je po radiu izvedel, da je dal iz rok listke, ki bi mu bili prinesli 600.000 pesičkov. Moža je tako zadelo (in kaj bi ga ne!), da je padel v nezavest ter so imeli z njim mnogo opravka, preden so ga spet spravili k sebi.

Ogromna večina takšnih, ki so jim tudi letos splavali po vodi lepi upi ter z njimi združeni lepi načrti, se pa tolaži z modrovanjem, da je lot — falot.

Brata ustrelil

V bližnjem Lanusu, v hiši ul. Posada 4284, Kjer stanuje družina poljskih priseljencev Meinfirmann, se je odigrala pretekle dni krvava tragedija. Dva in dvajset let stari Naón, ki se je več krat prepiral z materjo, je bil spet navalil nanjo ter jo začel pretepati v hipu, ko je stopil v hišo njegov 19 letni brat Luís, ki se je takoj potegnil za mater. — Naona je pa ta tako razkačilo, da je zgrabil za nož ter navalil na brata. Luísu se je posrečilo pobegniti v sobo, kjer se je oborožil z revolverjem; z dvema streloma je brata smrtno zadel. Policija je fanta aretirala.

Zunanja trgovina

V prvih enajst mesecih t. l. je znašal argentin. izvoz 1.415.684.000 pesos, uvoz pa 1.015.908.000; drage kovine niso vštete v teh podatkih. — Prebitek zunanje trgovine je znašal torej 336.704.000 pesov v korist Argentiniji.

Stavka v Córdobi

V Córdobi so zastavkali delavci mestne klavnice, ker jim uprava ne plačuje redno mezd ter jim dolguje že dva meseca. Ker delavci niso hoteli sprejeti predlogov mestnega intendanta, ki je hotel v sporu posredovati, je uprava klavnice odpustila vse stavkujoče delavce.

V Chacu potrebujejo delavce

Veliko deževje v zadnjih tednih združeno z znatno vročino, je na bombažnih poljih v Chacu izvabilo iz zemlje obilo plevela, ki se je tako razpasel, da ovira razvoj bombaževca. Zato rabijo mnogo delavnih rok, ki naj plantaže očistijo. Državni odbor za bombaž se je obrnil na Odbor za pobijanje brezposelnosti s prošnjo, naj pošlje v Chaco 10.000 delavcev, za katere je poljedelsko ministrstvo že izposlovalo pri železnicah 75 o| popusta na vozne listke. Delavcem ponujajo za iztrebljanje plevela 10 centavov za vsakih 100 metrov brazde, ponekod pa plačujejo delodajalci tudi več: po 15 do 20 centavov.

Kruh bo dražji

Ker so poskočile cene pšenici, zahtevajo tudi mlinarji višje cene za moko. Prej so jo pekarji kupovali po 9 ctvs. kilogram, sedaj pa je cena poskočila na 17 do 18 ctvs. Nekatere pekarne so radi tega že zvišale cene kruhu, druge pa napovedujejo, da bodo to starile v najkrajšem času.

Suša v La Rioji

V nekaterih delih pokrajine La Rioja imajo hudo sušo, ki povzroča mnogo škode poljedelstvu in živinoreji. Kali, kjer se je živina napajala, so že par tednov suhi in na pašnikih skoro ni najti zelene biljke. Radi tega je poginilo že mnogo živine. Primanjkovati je zečela, posebno v glavnem mestu province, celo pitna voda ter se je moralo prebivalstvo poslužiti vode iz jeza Los Sauces; ker je pa ta voda slaba, so se pri mnogih pojavile razne želodčne in trebušne bolečine.

Požar v Avellanedi

V enem izmed skladišč klavnice "La Negra", ki se nahaja v Avellanedi ob Riachuelu, je v sredo zvečer izbruhnil požar, ki se je začel širiti z veliko naglico, ker so se v skladišču nahajale gorljive snovi, predvsem razne masti. Veliki oblaki dima so se dvigali nad pogoriščem ter ovirali delo krajevnih ognjegascev, ki so takoj prihiteli na lice mesta ter so se z veliko požtvovalnostjo lotili gašenja. Vkljub temu pa se je požar razširil še na drugo skladišče ter ga prav tako upepelil. Ognjegascem iz Avellanede je prišla na pomoč tudi požarna bramba iz Lanusa in nekaterih drugih krajev. Celih pet ur so se morali oznjegasci boriti proti ognju.

Zakon o zaščiti delavcev in urednikov

Že par krat smo imeli priliko pisati o različnih tolmačenjih, ki jih sodna oblasti dajejo važnemu zakonu o zaščiti delavcev in uradnikov, s katerimi so se izpolnile zadevne določbe trgovinskega zakonika. Tako smo poročali, da se je glavni državni pravdnik izrazil za protiustavnost določbe o odpravnimi odpuščenim delavcem, v kolikor se nanaša na službovanje pred proglasitvijo novega zakona.

Ta sklep državnega pravdnika je razburil trgovinske nameščence. — Sklicali so posebno zborovanje, ki se je vršilo v četrtek in na katerem so razni govorniki dokazovali, da zakon ni protiustaven.

Na drugi strani pa je Zvezo industrijalcev vznemirila razsodba nekega sodnika, ki je odločil, da ščiti zakon tudi industrijske delavce in ne samo take, ki imajo opravka s trgovanjem v ožjem pomenu besede. Zveza je sklicala posebno konferenco, na kateri bodo industrijalci razpravljali o položaju, ki je nastal zanje radi takšnega tolmačenja novih zakonskih predpisov.

Bližajo se veliki prazniki:

NOVO LETO

SV. TRIJE KRALJI

Ne pozabite, da se bo za te velike praznike zbrala v starem kraju Vaša družina ter se bo spomnila Vaše odsotnosti.

Da jim svojo odsotnost vsaj deloma nadomestite, omogočite jim, da prežive te praznike v zadovoljstvu: posljite jim svoje božično nakazilo, in sicer, kakor doslej, potom zavoda

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Avda. L. N. Além 150

Uradne ure: od 8,30 do 19., ob sobotah pa do 12.30.

Proti razdornemu delu prodancev

V prostorih Sokolskega društva Buenos Aires I, se je vršilo v nedeljo, 15. t. m. predavanje o Blagopokojnem viteškem kralju Aleksandru I. Ujedinitelju. Dvorana je bila natrpano polna ter je predavanje zapustilo najblobji vtis.

Po predavanju ter na predlog g. Šime Vukmana, se je sestanek pretvoril v komemorativno zborovanje, ob zaključku katerega je bila soglasno odobrena naslednja resolucija:

"Jugosloveni Buenos Airesa, okupljeni na komemorativnoj sednici, prigodom rogjen dana svoga mrtvoga Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, sećaju se s ponosom njegove svetle uspomene, a bolom u duši njegove tragične smrti.

"Sa gnusanjem odbijaju od jugoslovanske kolonije škorpionsku rabotu nekolicine njih plačenika, koji u služi tugjima vrše megje nama posao Jude Iškariota, dižući ruku na svoju rogjenu zemlju.

"Pozivaju sve dobromisleče gradjane svoje velike zemlje ovde, da ne nasedaju ovim plačenim dušama, nego da jih prezru i da veruju samo svojim pravim vogjama u domovini, koji su spravni, da priliju svoju krv za veliku Jugoslaviju isto onako, kao i Kralj Aleksandar.

"Slava Blaženopočivšem Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!"

Prireditev GPDS iz Ville Devoto

Prejšnjo soboto se je predstavilo naši javnosti s svojo prvo prireditvijo Gospodarsko podporno društvo Slovencev iz Ville Devoto. Spored je otvorila godba, nakar je društveni predsednik imel govor, v katerem je pojasnil cilje in namene devotovskega društva ter pozival slovenske izseljence, naj posvečajo čim večjo pažnjo gospodarskemu in podpornemu delovanju v izseljenstvu. Nastopili so za tem pevski zbori GPDS, "Tabora" in "Prosvete", ki so želi pohvalo za izvajane pesmi. Najboljši vtis je naredil zbor iz Ville Devoto, ki je prav močan ter kaže izredno lep napredek.

Društveni oderski diletanti so nam pa vprizorili Linhartovo "Županovo Miciko", ki je še zmerom lepa igrica, dasi že preko sto let stara. Smeha je bilo dovolj in posebno nekatere vloge so bile prav hvalevredno podane. Tulpanheima (Schoenheima) pa sta si avtorja (Richter in Linhart) tudi fizično nekoliko drugače zamislila, nego smo ga videli na odru.

V splošnem sme društvo biti z moralnim uspehom prireditve povsem zadovoljno. Obisk pa je bil bolj slab, a so prireditelji gotovo to tudi sami predvidevali zaradi zidarske stavke, ki je velikemu številu naših izseljencev popolnoma izsušila žepe.

Udeleženec.

Silvestrov večer v "Taboru"

(Paz Soldan 4924)

Kakor smo že v zadnji štev. omenili, priredi tudi letos I. D. "Tabor" svoj Silvestrov večer dne 31. dec. ob 21. uri. Letos obeta biti zelo dobro obiskan od strani naših rojakinj in rojakov, kajti na sporedu bo veseloigra, pri kateri sodelujejo znana komika B. Primožič in G. Dečman ter drugi dobri diletanti našega društva. Tudi pevski zbor bo zapel par pesmi. Z novim kupletom, ki bo gotovo vzbudil mnogo smeha, nastopi Dečman; zapel nam bo "Kranjske šege in navade" s spremljevanjem orkestra. Zanimiva točka bo tudi slova starega leta ter prihod novega.

Po sporedu bo ples do zore in bufet po dobro založen.

Vabimo k številni udeležbi in kličemo: Na svidenje! ODBOR.

Za tiskovni sklad

Darovali so za tiskovni sklad "Novega lista": Fran Bak $ 1.—; Alojzij Gabrijelčič $ 1.—; Karel Duša $ 0.50. Najlepša hvala!

Daroval je v isti namen g. Ivan Močnik $ 5.—. Najlepša hvala!

Krojaški mojster

Dipl. v Buenos Airesu

Izdeluje obleke po najnovejšem kroju, iz najboljšega blaga ter po nizki ceni

JOSIP FAGANEL

SOLIS 1235

(blizu Constituciona)

U. T. 23—1696

KROJAČNICA

P. CAPUDER

se priporoča cenjenim rojakom

Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2

(višina ulice Cangallo 3500)

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

vošči cenj. rojakom

HOTEL BALCANICO

25 de Mayo 724 BS. AIRES

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi prevozno podjetje

"EXPRESO GORIZIA"

Franc Lojk

cenj. klijentom, prijateljem in znancem

VILLARROEL 1476 BUENOS AIRES

SREČNO NOVO LETO

želi

spoštovanim rojakom

EMIL ŽIVEC

Restavrater

Osorio 5085 BS. AIRES

SREČNO NOVO LETO

vošči cenj. klijentom in vsem slov. rojakom

IVAN MEZGEC

PIZZERIA

Warnes in Garmendia Bs. As.

Mnogo sreče v Novem letu

želi

cenj. odjemalcem in rojakom

IVAN MOČNIK

Trgovec

Sapaleri 2699 Bs. Aires

Mnogo sreče v Novem letu

vošči jugosl. priseljenkam

F. BENEŠ-BILEK

Babica

LIMA 1217 BS. AIRES

MNOGO SREČE V NOVEM LETU 1936

vošči

cenj. klijentom, prijateljem in znancem

FRANC MELINC

KROJAČNICA "TRIESTINA" BAUNES 187

Iz Bahije Blanke

Sreča in nesreča

Bahía Blanka, 18. 12. 1935.

Dragi urednik! Ker ni našel nihče da bi bil poročal o moji nesreči v času, ko se je zgodila, zato sem se odločil, da nekoliko opišem,kako sem bil prizadet.

Bilo je 8. pr. m. Takoj po nastopu službe sem začel razdirati neke cevi. Morda je bila neprevidnost, morda pa mi je bila ta nesreča tako namenjena, da je morala priti: ko sem snel prvi kos, ki je stal pokonci ter meril v dolžini kakšnih 7 metrov, se je izlila iz njega žveplena kislina, s katero je bil napolnjen, ter mi ožgala obraz in oči tako, da sem takoj zgubil vid. Prepeljali so me takoj v bolnišnico, pa so imeli zdravniki malo upanja, posebno glede enega očesa, da bi se dalo ozdraviti Pa se jim je vendarle posrečilo, da do danes že toliko vidim, da te le vrstice sam pišem — seveda s precejšnjo težavo in samo z enim očesom.

Ne bom opisoval bolečin, ki sem jih moral prestati, ko so mi začeli slačiti kožo z obraza, najbolj pa sem bil prizadet na očeh. Desno oko je še danes prav slabo; vida ne bo izgubilo popolnoma, vendar pa ne pričakujem veliko več, ker je že minul mesec in pol se prav malo boljše počutim.

Ker v bolnici primanjkuje prostora, so me poslali ven. Sedaj se zdravim pri nekih dobrih ljudeh. Poskrbeli so mi zdravnika in vse potrebno.

Ker sem bil tako nesrečen, nisem pustil, da bi sporočili mojim v domovini, da jim ne naredim prevelike žalosti. Pričakovali so me namreč domov, pa me je taka doletela! Doma imam namreč ženo in pet nepreskrbljenih otrok. Oh, kakšna žalost, če bi izvedeli, da je njihov oče oslepel! Pa, hvala Bogu, gre mi sedaj na boljše, dasi bom moral imeti še par mesecev potrpljenja ter se zdraviti.

Zelo rad čitam in ravno to mi je odvzeto zaradi oči, ker še zelo slabo vidim. Ne bom več pisal, ker še to ne vem, če se bo dalo vse razumeti. Zato pozdravljam vse čitateljice in čitatelje Novega lista ter jim želim mnogo sreče v novem letu; sebi pa privoščim, da bi se v bodoče mogel bolj pohvaliti nego se lahko danes. Zdravo!

Jožef Boškovič.

IZ CORDOBE

Izseljenci, izseljenke!

Bliža se Silvestrov večer, katerega bomo prvič, po več letih naše emigracije, skupno praznovali kot sinovi in hčerke ene in iste Slovanske družine.

Upamo, da bo skupna prireditev naših društev povodom pomembne desetletnice ustanovitve naše naselbine, našla odmev ne samo med rojaki in rojakinjami v mestu, ampak tudi med onimi, ki žive daleč na deželi, in sploh povsod tam, kjer se nahajajo naši naseljenci-delavci.

Upamo, da ne bo med nami Slovenca in Slovenke, ki bi se ne odzval našemu vabilu ter prišel na Silvestrov večer v francosko dvorano, kjer bo preživel nekaj uric lepe domače zabave med svojimi sorojaki in sorojakinjami. Prav gotovo je, da se bo vsak počutil tako, kakor pred mnogimi leti na podobnih prireditvah v domovini.

Res je, da pičli spored ne bo popolnoma odgovarjal proslavi, tega pa nista kriva odbora društev, marveč prilike, v katerih se nahajamo. Odšlo je lepo število delavnih članov na delo v notranjost dežele in zato tudi petja na tej prireditvi ne bo; na delo v Tucumán je moral namreč oditi že pred mesecem dni tudi pevovodja tov. C. Kovačič. Vkljub temu pa so nekatere točke v sporedu lepe in zanimive ter jih bodo udeleženci gotovo z veseljem sprejeli.

Torej kličemo: vsi na Silvestrov večer! Na svidenje v Francoski dvorani!

Odbir J. P. D. in D. K. D. "Iskre".

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravni za svatbe — Prenočišča $ 0.70

ISTOTAM ČREVLJARNICA, kjer se izdeluje nove črevlje ter sprejema popravila tudi ob nedeljah. Cene zmerne.

lastnik EMIL ŽIVEC

PATERNAL Osorio 5085

SLOVENCI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

SOVRAŽNIK ŠTEVILKA 10

Kot "sovražnika številka 10" je italijanski fašistični tisk proglasil Veliko Britanijo, ker se je kot prva in najbolj odločno postavila proti italijanskim nameram v Vzhodni Afriki, za njo pa so dobile zaporedne številke postopama vše one države ki so z a č e l e izvajati sankcije, odrejene v Ženevi. Na vrsto je prišla tudi Jugoslavija, katero je rimska "Tribuna" od 22. novembra proglasila za "sovražnika številka 10".

Kakor drugim vladam, tako je Italija tudi jugoslovanski vladi poslala posebno noto glede sankcij, v kateri je poizvedovala, v kakšni meri namerava Jugoslavija sodelovati pri izvajanju ukrepov Zveze narodov. — Dne 25. pr. meseca so v Beogradu izročili italijanskemu poslaniku odgovor, v katerem je rečeno, da jugoslovanska vlada iskreno želi, da bi čim prej prišlo do pravične rešitve spora; dasi v njem ni neposredno prizadeta, izvaja sankcije tako, kakor ji to nalagajo svečano prevzete obveznosti, izvirajoče iz ženevskega pakta.

KOLIKO NAS JE SLOVENSKIH IZSELJENCEV

Na podlagi računov Izseljenskega komisarijata v Ljubljani, živi v izseljenstvu približno 336.000 Slovencev, in sicer so takole porazdeljeni po posameznih državah:

V Združ. drž. Sev. Amerike	250.000
V Argentiniji	20.000
V drugih drž. Južne Amerike	5.800
V Kanadi	6.000
V Avstraliji	200
V Nemčiji	30.000
V Franciji	16.000
V Belgiji	3.000
V Holandiji	2.000
V Avstriji	1.000

DRŽAVNI PRORAČUN

Vlada je prejšnji mesec izdelala proračin za bodoče upravno leto. — — Predvidevani izdatki znašajo 10,307,040.784 dinarjev in jih predvideni dohodki popolnoma krijejo. Proračun je za skoro 600 milijonov dinarjev nižji od lanskega ter predvideva zmanjšanje raznih davkov, predvsem zemljiškega.

BANKOVCI PO 500 DINARJEV

V Jugoslaviji so v prometu bankovci po 100 in 1.000 dinarjev. Tisočak pomeni v današnjih slabih časih že lep denar, pa ga človek, posebno v manjših in bolj siromašnih krajih ne menja tako zlepa. Zato je vlada sklenila spraviti v promet nove bankovce po 500 Din. Denarni obtok se ne bo povečal, ker bodo potegnili iz prometa odgovarjajoče število tisočakov.

Expreso „GORIZIA"
Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle VILLAROEL 1476
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

KROJAČNICA IN TRGOVINA
"MOZETIČ"

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

KONGRES ZA ZAŠČITO OTROK

V Beogradu se je 30. nov. otvoril prvi kongres Jugoslovanske zveze za zaščito otrok; poleg zastopnikov vlade so bili navzočni tudi mnogi poslaniki, akreditirani pri jugoslovanski vladi in kongres je počastila s svojo navzočnostjo tudi kraljica Marija v spremstvu kneginje Olge. — Kraljica je bila že prej poslala kongresu pismo naslednje vsebine:

"Jugoslovanska mladina naj bo ponos našega naroda in glavni steber trdnosti naše državne zgradbe. Ona nosi v prsih usodo naroda. Dolžnost nas vseh je, da zagotovimo popoln razvoj naših otrok ter da posvečamo njihovi bodočnosti največjo skrb".

Popoldne je začela zasedati glavna skupščina, ki se je začela baviti z raznimi vprašanji zaščite otrok.

OBSODBE V NAŠIČKEM PROCESU

Takozvani našički proces, o katerem smo svoj čas že poročali, se je zaključil. Trajal je celih šest mesecev in je sodišče zaslišalo v tem času 1.002 priči. Od 109 obtožencev jih je bilo 48 obsojenih. Najvišjo kazen je dobil vodja lesnega podetja Našička A. Sohr; obsojen je bil na osem let robije. A. Schlesingerju je sodišče odmerilo sedem let, bivšemu ministru dr. Nikiću pa štiri leta.

SESTRI ODSEKAL GLAVO

Pri naših bosanskih muslimanih zelo mnogo drže na čast rodbine, se ne omadežuje. — V Bosanski Gradiški se je pripetil strašen dogodek, ki krvavo potrjuje gornje. Fatima Sejdič je imela razmerje z mladeničem Mujo Tubonjo, in sicer proti volji staršev. Zaradi tega jo je brat Mustafa mnogokrat opominjal, naj prekine svoje odnošaje z Mujo. Te dni pa je zalotil Mujo v sobi svoje sestre. To ga je tako razjarilo, da je stekel po sekiro in z njo odsekel Fatimi glavo. Po zločinu se je sam javil orožnikom.

DR. V. MAČEK JE SLOVENEC

Nedavno so vzidali spominsko ploščo na rojstni hiši pokojnega inž. Janeza Mačka očeta dr. Vladimira Mačka. Hiša stoji v Lisičnem, v občini in župniji Pilštanju blizu Kozjega — Priprave je vodil prireditveni odbor, ki mu načeluje narodni poslanec dr. Rudolf Dobovišek, izvoljen na listi dr. Mačka v šmarskem srezu.

V tozadevnih povabilih je bilo omenjeno, da je bil oče dr. Vladimirja Mačka vse življenje zaveden Slovenec in da sta bila na njegovo željo tudi njegova vnuka, otroka dr. Vladimirja Mačka, krščena na slovenski imeni Andrej in Nežika. Inž. Janez Maček je bil rojen v Lisičnem 22. decembra 1845., umrl pa je ravno na svoj 88. rojstni dan. Svečanosti v Lisičnem je prisostvoval tudi dr. Maček.

PROCES V AIX-EN-PROVENCE

Odgoditev procesa, ki se je bil začel v francoskem mestu Aix-en-Provence proti članom ustaške organizacije, ki je sodelovala pri atentatu na kralja Aleksandra v Marseilleu, je dala Jugoslovanskemu tisku, pa tudi mnogim listom drugih držav, povod za razne komentarje.

V splošnem je razširjeno mnenje, da je do odgoditve prišlo radi name noma inscenirane izzivanja odvetnika Desbonsa, kateremu so ameriški Hrvati plačali 6.000 dolarjev, da brani obtoženo trojico, ter sporazumno z nekaterimi internacionalnimi in francoskimi faktorji, katerim ni bilo prav, da bi tekom procesa baš v sedanjem trenutku prišle na dan stvari, ki bi bile skrajno neugodne za Mussolinija in njegovega zagovornika **Lavala.**

Zanimivo je tudi, kaj so pisali nekateri francoski listi o procesu:

Tako se je na primer vpraševala pariška "Humanité": "Zakaj se na procesu ne spominja glavni krivec zarote Ante Pavelič, ki je bil prijatelj in varovanec načelnika italijanske tajne fašistične policije OVRA? Zakaj se na procesu ne govori o tem, da je bilo orožje, namenjeno za atentat, prineseno v Francijo v italijanskem diplomatskem kovčegu? — Kdo je ukazal o tem molčati? Ali gospod Laval? Zahtevamo odgovor na ta vprašanja! Hoteli bi vedeti, ali je g. Laval, ki je pokazal toliko uslužnosti napram povzročiteljem vojne, prevzel nase obveznost, da opere tudi glavne krivce zločina?"

List "Vendredi" pa je pisal: "Je neka stvar, o kateri bodo na procesu proti atentatorjem gotovo molčali: o izviru orožja, katerega so se atentatorji poslužili. Iz najbolje poučenih krogov smo izvedeli, da je Laval izrecno prepovedal, da bi se o tem govorilo! Njegovi želji se niti najmanje ne čudimo! Če bi se vprašanje izvora orožja rešilo, bi se isto časno dobil dokaz, da je marseilleski atentat delo fašistov. Dokler pa traja vojna v Abesiniji, ni "politično govoriti o takšnih stvareh!"

"Pri ubijalcu je bila, poleg drugega orožja, najdena žepna strojnica, glede katere je preiskava ugotovila, da je bila izdelana v Italiji, točneje povedano v delavnici tvrdke Angelini & Bernardon v Trstu, ul. ul. San Nicoló štev. 13. preiskava je ugotovila, da je le omejeno število takšnih žepnih strojnic izdelal tehniški izvedenec omenjene tvrdke neki Lorenc Grabner, avstrijski državljan, star 30 let, ki je imel 1.300 lir plače na mesec. Čudno je, da je Grabner umrl nekaj dni po marseilleskem atentatu. Nekateri trde, da je bil umorjen!

"Obrazložiti hočemo še nekatere druge rezultate preiskave, o katerih ne bodo govorili v Aix-en-Provence in tudi ne v velikih listih. Meseca januarja 1929 so voditelji ustašev Pavelič, Perčec in Šarkotić naročili pri tvrdki Angelini & Bernardon 500 avtomatičnih pištol. Maja meseca istega leta je ravnatelj omenjene tržaške tvornice orožja odšel s Pavelićem in Perčecem na neko pusto zemljišče v tržaški okolici, da bi preizkusil neko vrsto smodnika ter druga razstreliva."

List navaja še druge podrobnosti ter ugotavlja, da je bila tvrdka Angelini in Bernardon ona, ki je preskrbela tudi orožje za ustaše v Liki.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★

Izdajalski ras Gugsa, zet abesinskega cesarja, na čelu svojih vojščakov

VESTI S PRIMORSKEGA

Gospodarski položaj na Goriškem

Dne 25. novembra se je sestal deželni odbor za korporativno gospodarstvo pod predsedstvom prefekta Tomaža Ciampanija, da prouči in potrdi proračin za leto 1936. Prisoten je bil tudi federalni tajnik Luraschi — Po izvršenih formalnostih je referial prefekt o položaju goriškega gospodarstva tudi s posebnim ozirom glede sankcij. On pravi:

Ugotovil sem, da je nasproti zelo dobrim pridelkom vina in žita v letu 1935 obrodilo drugo zelo slabo, ki je največjega pomena za gospodarstvo podeželja". Pridelki v goratem kraju so bili zelo poškodovani. Prefekt je ugotovil, da dohodki zemlje ne zadostujejo niti za odplačevanje anuitet in obresti, ki jih morajo dati kmetje za amortizacijo posojil, ki so najeli v prejšnjih letih. Ob porastu cen zemlji, ki jo notirajo posebno v zadnjem času, so se mobiliarne in imobiliarne eksekucije v zadnjih mesecih zelo pomnožile. V letu 1935 je pridelala goriška pokrajina 10.000 q žita in 95.000 kg kokonov. Cene teh predmetov bodo baje porastle. Lesna trgovina je v velikem porastu predvsem glede sankcij in zaradi povišanja carin v marcu. Tako delajo sploh vse žage, tudi tiste, ki so bile že mnogo let zaprte. Mehanična industrija in tvornica predilnih strojev v Stražicah sta stabilizirani. Zaradi sankcij bi mogla občutiti posebno tekstilna industrija, ker ne dobiva surovin iz tujine (Egipt). Za šest mesecev ima tvornica v Podgori, ki zaposluje sedaj 1.000 delavcev, zadosti v zalogi umetne volne. Barvarnica (preje Adolfa Moserja) je v krizi, ker ne more razpečavati na Balkanu svojih barvnih tkanin. Zato upa, da jih bo prodajala v italijanskih kolonijah. Usnjarska industrija v Mirnu ima dovoljne zaloge za obrat. Industriji pohištva v Solkanu gre na bolje. To varna stolic v Marianu je propadla, ker je imela na svojem balkanskem trgu preveliko konkurenco. Škoda glede zmanjšanega izvoza se je le deloma nadoknadila. Cene notranjega trga težijo k porastu. Na denarnem trgu je karakteristična za letošnje leto velika zahteva po likvidnem denarju. Hranilnične vloge so se zničale za nekoliko miljonov. Število konkurzov se je zmanjšalo. Finančna politika, ki jo je uvedla v zadnjih letih fašistična vlada je šla za tem, da se ne kreditira podjetjem ki niso denarno in tehnično na višku. Zaradi tega so mnoga taka podjetja prenehala. Interesantno je, da se protestirane menice, ki se vedno množijo in ki v veliki večini ne presegajo 500 lir, uporabljajo kot prave menice, čeprav niso izpostavljene od trgovcev.

Požar v Podgori

V tekstilni tovarni v Podgori je izbruhnil pretekli mesec požar, ki je upepelil 130 q bombaža in uničil nekaj predilnih strojev. Škoda znaša 60.000 lir.

Iz Reške pokrajine

REKA, novembra. — Naša pokrajina leži neposredno ob jugoslovanski meji, zato je toliko naših fantov, ki so bili poklicani na vojno obveznost, izkoristilo to ugodnost in jo ubralo čez mejo. Iz vsake vasi v naši pokrajini, zlasti onih, ki ležijo neposredno ob jugoslovanski meji, je večina mobiliziranih prekoračila mejo in se tako rešila okspedicije v Afriko in njenim posledicam. Vendar pa je kljub temu veliko naših fantov bilo odposlanih v italijanske afriške kolonije, in marsikdo od teh se ni že delj časa javil domačim. Ali je kje obolel, ali pa obležal na bojišču, ali pa je brez vsake možnosti poročati domov, kako se mu godi. In tako se že skoraj leto dni neprenehoma naše vasi praznijo.

Edina mladina je še bila, ki je poživila mrtvo življenje na deželi, ki se je borila za vsakdanji kruh in ki je bila izmozganim in obupanim starcem in starkam opora in upanje. Mnogo je družin, ki so imele že pred nekaj leti po več družinskih članov, danes pa sta ostala oče in mati sama. In če še pomislimo, da je bilo še pred nekaj leti po naših vaseh raz meroma še polno življenja in gibanja in primerjamo temu življenje danes, se nam zdi hujše kot v svetovni vojni. Hlevi so izpraznjeni, gospodarska poslopja potrebna popravila in ni je kmetije več, ki ne bi bila do grla zadolžena. Tako so se naše vasi izpraznile prav v vsakem pogledu in nudijo tujcu najžalostnejše lice.

Italijanska kolonizacija v naših krajih

Št. Peter na Krasu, novembra. — Leto dni je že skoraj, kar so bivše lastnike dveh posestev na Turnu pri Premu, in sicer Špilarjeve in Deklevove izgnali iz stanovanja. Prišli so biriči, vdrli vrata, vrgli staro preužitkarico Antonijo Špilarjevo, ki je bila za svoj užitek vknjižena na posestvu na prvem mestu, na dvorišče, za njo pa tudi vso opravo in vse, kar je v hiši še ostalo. Tudi pri sosednjih Dekletovih so se grabežljivi tujci poslužili sile in vse, kar ni šlo prostovoljno iz hiše, so enostavno pometali na dvorišče. Takega dogodka premska fara gotovo ne pomni. Vse se je zgražalo in čudilo italijanskim zakonom in postavam, ki delajo pri nas po mili volji, karkoli hočejo. In vendar, tu ni inštance, ki bi drugače določila kot je storila iztirjevalnica davkov v Ilirski Bistrici. Posestvi sta bili zarubljeni in že večkrat draženi za neplačene davke, ki imajo po italijanskih predpisih prednost pred vsakršno vknjižbo in tako tudi prednost pred hipotekami užitkarjev. Ta prednost je pa za naše ljudi velikanski udarec. Predvsem ni nikogar, ki bi našega človeka poučil in mu raztolmačil danes veljavne zakone, da se pravočasno zavaruje pred njihovimi pravicami, drugič pa vlada med našim ljudstvom tolika beda, da četudi bi kdo tu pa tam uvidel potrebo, da se zavaruje pred novimi italijanskimi zakoni in da si zagotovi svoje pravice vsaj do smrti, tega ne more storiti vsled velike bede, v katero je danes vržen naš kmet — Tako je na milo in drago izročen italijanskim zakonom, ki z njim opravijo s prav kratkim procesom in ni prav nikogar, ki bi ga ščitil. Tako je čimdalje več naših družin brez strehe, postavljenih na cesto, brez vsakršnih sredstev in podpore. Naj tu pripomnimo, da se je užitkarica Špilarjeva spustila v pravdo za svoje vknjižene pravice, a vse zaman. Vtožila je nekaj stotakov, danes pa more kot starka iskati pomoči pri tujih ljudeh in se preživljati od tega, kar ji nudijo trije najmlajši otroci.

Na obe posestvi pa so se naselili italijanski kolonisti. Stanovanjska hiša, ki se sestoji iz velikega poslopja v obliki podkve in je bila v prejšnjih letih nekaka graščina, pred davnimi leti pa najbrže pristava premskega gradu, je bila deljena na polovico. Danes so poslopje preuredili, pa tudi vse gospodarske stavbe. Tako sta ti dve, v premski fari skoraj najlepši in najobsežnejši kmetiji prešli v italijanske roke in z njima tudi skoraj ves Turn. Kajti lastnik tretje kmetije na Turnu, to je Penko Blaž se nahaja v Ameriki, in noče odstopiti svojega posestva Italijanom.

Prvotno je bilo rečeno, da bo cel Turn kupila uprava reške pokrajine ga preuredila in ga porabila za nek javen zavod. Zakaj so prvotni načrt spremenili, ni znano. Z naseljevanjem italijanskih kolonov v naših krajih pa poskuša fašizem doseči tudi drugi namen, ta pa bo za njega trd oreh. Fašizem se lahko ponaša s tem, da je pri nas uničil vse, ker se je dalo uničiti predvsem pa, da je upropastil naše gospodarstvo, kajti tu je imel popolnoma svobodne roke in zakoni, ki so bili mnogokrat naperjeni le proti naši zemlji in našemu človeku, so izpodkopali temelj tudi onim, ki so se do zadnjega držali. Toda ravno to njihovo postopanje je našemu človeku najlepši dokaz, kako ga ceni in spoštuje fašizem. Zaveda se, da mu hoče vzeti prav vse in ga postaviti na stopnjo sužnja.

Zobozdravnika
Dra. Dora Samojlovich de Falicov
Dr. Félix Falicov
Dentista
Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

Obiščite Krojačnico
L. UŠAJ
V zalogi ima vsakovrstno pomladansko blago iz najboljših tovarn "CAMPER"
GARMENDIA 4973
Bs. Aires — Paternal

SREČNO NOVO LETO 1935
želi svojim cenj. slovenskim gostom
BAR-RESTAVRACIJA "ZEPPELIN"
25 de MAYO 722 U. T. 31-3977
Izvrstna godba od 3. pop. do 1. po polnoči
Pivo iz sodov in v steklenicah — Quilmes chop $ 0.25
Samo pristna pijača
Menjevanje denarja po vsakodnevnem tečaju

Z mirnim srcem se lahko zatečete v
ZASEBNO KLINIKO
Calle Ayacucho 1584. — U. T. 41.4985
V VSAKEM SLUČAJU
Ko čutite, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v naši kliniki specilizirane zdravnike in najmodernejše zdravniške naprave. — Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIĆ
Naša klinika je edina Slovanska klinika, ki sprejema bolnike v popolno oskrbo, in sicer po jako zmernih cenah.
Izvršujemo tudi operacije
Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko. Sprejemamo od 14.-20. ure

Hotel Balcánico
LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY
25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES
ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTEREŽBA IN ZMERNE CENE.

ZA POUK IN ZABAVO

NAVIDEZNA SMRT

Zelo čudno se sliši, a je vendar res, da se mnogi ljudje prave smrti boje manj nego navidezne smrti. — Grozotne pripovesti o mrtvecih, ki so se nenadoma zbudili v življenje med pogrebnimi ceremonijami, ta strah še podkrepljajo. Na Angleškem obstoji celo društvo, ki mu je edina svrha, izključevati možnost pokopa pri mrtvem telesu. Čeprav obstoji v večini kulturnih držav že dolgo časa obvezno pregledovanje mrličev, tako da je možnost takšnega pokopa tu skoraj izključena, je vendar še dosti ljudi, ki določajo v svojih oporokah, naj jim po smrti z iglo prebodejo srce.

Ves ta strah je bolj ali manj neupravičen. Zgodi se sicer, da človek v kakšni bolezni za dalj časa obstane brez vidnih znakov življenja, brez diha in utripca in se potem nenadoma spet prebudi. To pa ni navidezna smrt, temveč globoka nezavest, ki jo zdravnik takoj spozna. Med takšno nezavestjo in navidezno smrtjo so bistvene razlike. A celo izšolanemu zdravniku je včasih težko ugotoviti, kdaj je kdo v resnici ali samo navidezno mrtev. Sicer pa nastopi pred vsako normalno smrtjo kratek štadij navidezne smrti, zato je "trenutek" smrti težko določiti. — Ljudje sicer govore o "zadnjem dihljaju," v resnici pa tli življenje še kratek čas dalje. To je pol minute navidezne smrti. Šele potem pride prava, dokončna smrt, in sicer v obliki nekakšnega komaj opaznega požirka. Pravilneje bi bilo torej govoriti o zadnjem požirku, ne pa o zadnjem dihu.

Kaj je navidezna smrt, je prav za prav težko povedati. Lažje je našteti njene negativne strani: konec dihanja, konec utripa, konec zavesti in gibanja. Edino po tem se razlikuje od prave smrti, da je mogoče navidezno mrtvega človeka oživiti z umetnim dihanjem in podobnimi ukrepi. Če umre človek od starostne onemoglosti ali od kakšne težke bolezni, nam seveda ni treba upoštevati navidezne smrti. Pač pa je zelo lahko mogoče, da je človek navidezno mrtev, če je dobil kakšen udarec, če ga je zasulo, če je utonil, padel in posebno, če ga je oplazila elektrika. Naša doba, ki je prinesla tolikšen razvoj sportnega gibanja in tehnike, je število takšnih zelo povečala. Tembolj te torej potrebno, da se tudi široki krogi seznanijo čim bolj s problemom navidezne smrti in pred vsem s tem, kako se ta onemogoča. Mnogo navidezno mrtvih ljudi ki bi se dali mogoče rešiti, so usmrtili nevede nevešči rešitelji. Znani dunajski profesor Jellinek, ustanovitelj cele elektropatološke šole, je nekoč dejal: "Električni tok je nevaren, še nevarnejše pa je nestrokovnjaško reševanje."

Kaj vse zmorejo pravilni poskusi oživitve, nam kaže zgodba, ki se je primerila pred nekoliko leti. Neki električar je, zadet od električnega toka, padel brez znaka življenja. — Slučajno je neki profesor nekoliko dni prej predaval v tem mestu in delavčevi tovariši so poskusili oživljenje po predavateljevih navodilih. Dolge ure so se trudili zaman in ponesrečencu so izdali mrtvaški list. Tedaj se je zgodilo nepričakovano: mož se je mahoma zbudil iz navidezne smrti, opomogel si je kmalu in je potem s precej mešanimi občutki bral svoj mrtvaški list.

Koliko časa traja kritična doba med navidezno smrtjo in normalno smrtjo, ni mogoče točno povedati. Često gre za nekoliko sekund, včasih pa traja tudi nekoliko ur. Vsekako v primerih ponesrečencev, ki so videli mrtvi, ni izgubiti upanja in opustiti poskusov za oživitev, dokler ne nastopijo edino zanesljiva znamenja prave smrti, mrtvaška otrdelost in mrtvaške pege. Prav tako pa je važno, da opustimo poskusza umetno dihanje, čim se pokažejo prvi znaki vračajočega se življenja. Tudi na pragu od navidezne smrti v življenje stoji že gori omenjeni — požirek. To je znak uspeha in znak, da bi umetno dihanje od tega trenutka dalje samo škodovalo — V splošnem je mogoče utopljence rešiti še potem, če so bili 5 minut pod vodo, vendar je mogoče, da oživiš takšnega ponesrečenca še po 10 ali 20 minutah potopitve in nekemu pevcu se je zgodilo, da so ga oživili še potem, ko je bil že 40 minut pod vodo.

Metode za oživljenje ponesrečencev so različne, v vsakem primeru pa je potrebno, da se jih naučiš s prakso. Knjiga sama ne more vsega dobro povedati in lahko se zgodi, da pozabijo reševalci na to, kar je najvažnejše, namreč zrak navzlic vsem noskusom umetnega dihanja ne pride v sapnik in pljuča. Ponesrečenec se zaduši s svojim lastnim jezikom, ki zastavlja v krčnem stanju dihanju pot.

Novi časi: Angleška policija je pripravljena za slučaj plinskih napadov

Ženski kotiček

Vzgajanje mladih ljudi za zakon

Pariški zavod za nasvete mladim zaročencem si je zastavil precej zanimivo nalogo. Ljudem, ki se hočejo poročiti, odgovarja ne samo na vprašanje, da-li so za zakonsko življenje sposobni, temveč tudi na vprašanje, da-li se sploh zlagajo drug z drugim. Način tega zakonskega posvetovanja je sledeč:

Zaročenca imajo na izpitu in se v tem času sploh ne smeta videti. Za vsakega posebe si zapišejo natančno njegove življenske podatke, za zdravniško preiščejo, in sicer v telesnem in duševnem pogledu, potem prepustijo zaročenca mlademu dekletu, zaročenko pa mlademu možu. Zavod ima tudi dva kluba, v katerih lahko zaročenca občujeta in kjer ju natančno opazujejo. Kadar spusti n. pr. Zaročenec pepel cigarete na preprogo ali ne zapre vrat za sabo ali zagreši kakšno drugo nemarnost, dobi znak minusa v svojem seznamu. Zaročenko opazujejo seveda isto tako strogo, a ne sluti ničesar, da je lahko način, kako servira obed, odločilen za sodbo, ki jo bodo izrekli o njej.

To opazovanje traja teden dni. Organi zavoda seveda ne skušajo odkrivati samo napak obeh zaročencev, temveč tudi njiju dobre lastnosti, samo da bi dobili čim natančnejši vpogled v njiju značaj in navade. Opazovanje, zdravniška preiskava analiza pisave, osebne izpovedi in drugi pripomočki dado končno kolikor toliko zanesljivo sliko o obeh. Po preizkušnji zvesta za ruzultat.

V zadnjem času je zavod osnoval celo posebne tečaje, ki jim je namen zaročence vzgajati za zakon. V te tečaje radi zahajajo tisti, ki só pri izpitu "padli". Pariški listi vedo povedati, da uživa zavod velik ugled in da se ga mladi ljudje radi poslužujejo. Škoda je le ta, da so njegovi izpiti in tečaji precej dragi in prihajajo tedaj v poštev samo za imovitejše kroge.

Migliaji za hišne gospodinje

Žepne ure ne polagaj na mrzlo marmornato ploščo nočne omarice ali umivalnika. Od mrzlega marmorja se ura hitro pokvari. Najbolje je, da ura visi.

Od sveč ne kaplja, ako jih položimo pred uporabo za nekaj ur v slano vodo. Zadošča žlica soli na liter vode. Sveče se hitro osuše in gore, ne da bi kapljalo od njih.

Steklen zamašek, ki se je oprijel vratu steklenice, odločiš, ako vliješ med rob zamaška in vratu segreto olje. Ako je steklenica prazna, jo vtakni z vratom navzdol do polovice v vročo milnico.

ZA KRATEK ČAS

Izpred sodišča

Zakonski mož prijatelju: Najbolj mi je bilo včeraj pred sodiščem všeč, ko je dejal gospod sodnik: Vi, gospa, boste tu molčali, vaš mož bo pa govoril.

V zverinjaku

Urša pred kletko: "O, če bi tile tigri mogli govoriti, kaj vse bi lahko povedali."

"Sosed: "Najbrže bi dejali: 'Motite se gospodična, mi smo leopardi'."

MODAS
"WILMA"
Nudimo cenj odjemalkam veliko izbero klobukov, torbic, svilenih bluz in fantazij.
Izdelujemo fine in navadne obleke. — Cene zmerne.
PRINČIČ & KUKANJA
1468 Rivera 1476

SVOJI K SVOJIM!
Slov. Babica
Dipl. v Pragi l. 1908 in v Bs. Airesu 1915, zdravi bolne ženske. — Sprejema porodnice v oskrbo z dežele in mesta. Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20.
FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
LIMA 1217 U. T. 23—3389

KROJAČNICA
"Triestina"
izvrši obleke vsake vrste iz najboljšega blaga ter po nizki ceni
Nudi Vam tudi velike olajšave v plačevanju
Franc Melinc
BAUNES 187
(vogal Paz Soldan)
Bs. Aires
U.T. 59 Paternal 1262

FOTO "DOCK SUD"
Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275 in 1407 D. Sud

TOVARNA MOZAIKOV
TEOLINDO RODRIGUEZ
Specializirana v vseh vrstah mazaika — Imitacije marmorja
Koncesijonar portlandskega cementa "SAN MARTIN"
SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIJALA
Anasco 2763 U. T. 59-1925
BS. AIRES Postaja Paternal

Valerio Godina
KONSTRUKTER
zdravstvenih naprav
Konstrukcije, popravila in preuredbe vseh vrst
Velika izbera modernega mozaika
U. T. 59 Paternal 1925
12 de OCTUBRE 1606 Bs. Aires

MALI OGLASI

SLOVENCI, italijanski državljani, ki žele dobiti argentinsko državljanstvo (carta de ciudadanía) naj se obrnejo na sledeči naslov: Milica D. Hočevar, Tre ductora Pública Nacional, Tucumán 586, U. T. 31—3168. Preskrbim tudi potrebne dokumente iz Evrope, posredujem pri nezgodah na delu, za potovanje ali prihod iz Evrope, sestavljam prošnje ter oba vljam prevode, ki so pravomočni pri tukajšnjih oblastih.

UGODNA PRILIKA. Prodam ali dam v najem, na polovico, quinto, vrt z zelenjavo in cvetlicami. Zemljišče je oddaljeno 13 kvader od mesta. Naslov se izve v našem uredništvu.

KDOR ŽELI spoznati samega sebe, svoje hibe in sposobnosti, svoj značaj, svoje doboče in preteklo življenje, naj se obrne na priznanega grafologa. — Zadostuje napisati lastnoročno ime in priimek, dan, mesec in leto rojstva ter poslati v pismu en peso na naslov: GRAFOLOG, Calle Tucuman .586, Bs Aires. — Pišete lahko v svojem materinskem ali pa v kakem drugem jeziku.

POZOR!
PRODA SE kegljišče in krogljišče ul. Dto. Alvarez 2251. Lepa prilika za dva samca. Podrobnosti se izvedo pri lastniku, istotam.

NAZNANILO. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. BERTA CERNIČ, Dorrego 1583 (pol kvadre od Rivere 1900) — U. T. 54, Darvin, 3588.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

28. H. Monarch
30. Aurigny, Augustus in Massilia
31. Gral. Artigas

V Januarju:

3. Almanzora in And. Star
5. C. San Agustin

Proti Evropi odplovejo

30. Neptunia

V januarju:

1. Mendoza
2. Massilia
3. M. Sarmiento

REDEK SLUČAJ!
V ul. Dto. Alvarez 2288, vogal Cucha Cucha, najdete veliko izbero vsakovrstnih navadnih in sportnih črevljev in copat po okusu. Zaloga šolskih potrebščin in tobakarna. Sprejemam naročila in popravila po najugodnejših cenah.
ALBERT BELTRAM

"TIVOLI" Bar
Zbirališče jugoslov. pomorščakov. — Prvovrstni orkester. — Menjavanje denarja po dnevnem tečaju. — Govori se slovensko in hrvatsko. — 1/2 litra piva: 0.30. — Črna kava: 0.20
Priporoča se lastnik: SPONZA
25 de Mayo 666

ALEXANDER DUMAS:

SULTANETA-KANOVA HČERKA

"Saj ne boš sam", je dejal Ammalat ter se nasmehnil; "Puščam te v prijetni družbi volkov in šakalov... Glej, no! Ali jih slišiš, kako pojejo?

Neftali je vodil Ammalata skozi goščavo s takšno gotovostjo, kakor bi bilo podnevi, kakor da bi imel oni dar, ki ga je narava dala nekaterim živalim, ki prav tako dobro vidijo pri popolni svetlobi kakor v največji temi.

Ko sta prehodila približno pol verste med skalami in grmičevjem, je pot začela voditi navzdol in, po precej nevarnem prehodu, kateremu je sledila položnejša steza, sta se znašla pred vhodom v jamo, v katere notranjosti je gorelo suho bodičevje poleg ognja in s puško med nogama je ležal Ahmed kan, ki se je dvignil na komolec, ko je slišal prihajati oba mlada moža.

"Veseli me, da te vidim", je dejal kan, stopil na noge, ko je spoznal Ammalata ter dovolil, da ga ta objame. "Da, veseli me, da te vidim, in me ni sram, da to priznam. Povedati pa ti moram takoj, da te nisem klical sem za to, da bi se razgovarjala o navadnih stvareh. Sedi, pa bova govorila o zelo važni zadevi!"

"Važni zame?"

"Za oba. Bil sem prijatelj tvojega očeta, Ammalat", je odvrnil Ahmed kan, "in včasih sem bil tudi tvoj prijatelj".

"To pomeni, da sedaj nisi več".

"Od tebe je bilo odvosno, ali naj bi trajalo najino prijateljstvo celo življenje. Pa nisi hotel, oziroma, bolje rečeno, nisi bil ti oni, ki tega ni hotel".

"Kdo pa?"

"Oni zlodej od Verkovskega".

"Kan, ti ne veš, kakšen človek je polkovnik".

"Nasprotno: ti si tisti, ki tega ne ve; vendar pa upam, da ga boš kmalu spoznal. Govoriva sedaj o Sultaneti!"

Ammalatu je bilo, kakor bi ga sunil v srce.

"Veš da bi bil rad videl, da bi postala tvoja žena; pa je nisi hotel vzeti pod pogoji, pod katerimi sem ti jo ponujal. Ne bova govorila več o tem; ko si postopal tako, si gotovo prej trezno preudaril, kakor preudari mož v važnih trenutkih svojega življenja. Na vsak način pa menim, da boš razumel, da Sultaneta ne more ostati neomožena, ker bi to pomenilo veliko sramoto za mojo hišo".

Ammalat je čutil, kako mu je potzalival čelo.

"Prosili so me za Sultanetino roko", je nadaljeval Ahmed.

"Kdo si je predrznil storiti kaj takega?"

"Drugi sin šamkala Abdula Musaline. Po tebi je prav gotovo izmed vseh hribovskih vojvod najvrednejnejši, da postane Sultanetin mož".

"Po meni?", je vzkliknil Ammalat. "Pri Mohamedu, da govorite o meni, kakor da nisem več med živimi! Spomin name je torej popolnoma zamrl v srcih mojih prijateljev?"

"Ne, v mojem srcu ni še zamrl spomin nate, Ammalat", je odgovoril Ahmed kan, "in najboljši dokaz so bile moje besede, ko si prišel in sem dejal, da se čutim srečnega, ker te vidim; vendar pa bodi tako pravičen, kakor sem jaz odkritosrčen, in — samemu sebi sodnik — odgovori mi: kaj hočeš še več? kaj moramo in kaj moremo storiti? Od Rusov se nočeš ločiti, jaz pa ne morem postati njihov prijatelj!"

"Da, lahko postaneš! Zadostuje, da to želiš, da hočeš, da rečeš eno samo besedo, pa bodo Rusi na vse pozabili in ti vse odpustili. Z mojo glavo jamčim za besedo Verkovskega; in veruj meni: to bi bilo najboljše, kar more, storiti za svoje dobro, za korist Avarov ter za Sultanetino in mojo srečo".

"Kako! "Ti, ki niti od samega sebe nisi gospodar, hočeš jamčiti za življenje drugih?"

"Komu je mar, ali živim ali ne, in koga briga, ali sem svoboden ali ne, ko jaz sam sovražim življenje in svobodo!"

"Ej, otrok! Vprašuješ, komu je mar, ali živiš ali ne? Povej mi: ali meniš, da šamkal Tarkovsky mirno spi, ko razmišlja, da si naslednik tarkyskega vojvodstva ter da gojiš dobre stike z Rusi?"

"Nikoli se nisem potegoval za njegovo prijateljstvo in nikoli se ga nisem bal kot sovražnika!"

Priznavam, da se ga ne bojiš, vendar pa ga nikar ne omalovažuj, Ammalat! Vedi, da so poslali k Jermolovu sla z naročilom, naj te da usmrtiti kot izdajalca!"

"Razen kakšnega morilca, me nihče ne more zadeti, dokler sem pod pokroviteljstvom Verkovskega. Pred zločinci pa me Alah varuj!"

"Poslušaj, Ammalat, povedal ti bom basen. Živel je nekoč kozel, ki so ga preganjali volkovi, pa se je zatekel v neko kuhinjo, kjer je našel izborno zatočišče, mnogo udobnosti in dobro hrano; in kozel se je na vso moč hvalil, kako dobro ga hranijo in kako skrbe zanj, pa je razlagal, da še nikoli ni bil v svojem življenju tako srečen. Tri dni kasneje se je kozel pekel na ražnju. To je zgodba, Ammalat. Čas je, da spregledaš! Mož, katerega smatraš ti za svojega najboljšega prijatelja, te je prvi izdal. Izdajalci te obdajajo, Ammalat. Poklical sem te pred vsem za to, da te opozorim. Ko so me prišli vprašat za Sultanetino roko, so mi dali razumeti, da bi se potem njih mnogo lažje spoprijateljil z Rusi, nego potom tebe, kajti ne zaupajo ti niti tisti, ki se pretvarjajo, da so tvoji prijatelji in ki se ne bodo obotavljali iznebiti se te; reči hočem, da te bodo poslali daleč, kajti dovolj je, ta te odstranijo, pa jim že ne boš povzročal nobenih skrbi več. Bil sem na preži, Ammalat, pa sem izvedel več nego sem se nadejal. Danes sem prijel šamkalovega nukra, ki je bil namenjen v taborišče Verkovskega; ne vem, s kakšnimi nameni se je bil odpravil tja in ni moja dolžnost, da to ugotovim. Pač pa mi povzroča skrbi dejstvo, da ponuja šamkal šest tisoč rublov onemu, ki te ubije. Verkovski o tej stvari nič ne ve; vendar pa, kakor ima oblast nad šamkalom. je nima nad gubernerjem. Obdolžujejo te izdajstva, ker so te Rusi zasačili z orožjem v roki, ko si jim bil prej prisegel zvestobo. Rekel boš, da so te pomilostili; prav. Vendar pa nekaj morajo storiti s teboj in ukrenili bodo tako, da te pošljejo v Sibirijo."

"Mene!", je vzkliknil Ammalat.

"Dovoli, da končam, pa boš videl, ali sem natančno poučen! Jutri se polk povrne v svoje vojašnice in vprav jutri bodo v tvoji lastni hiši, v Buinakiju, imeli posvet, na katerem bodo precej obširno razpravljali o tebi in tvoji usodi. Nagrmadili bodo obtožbe proti tebi ter ti naprtili lepo število grehov. Dragi moj s tvojim lastnim kruhom te bodo zastrupili, Ammalat, obesili ti bodo okrog vratu železno verigo, v isti sapi pa ti bodo obljubljali cele gore zlata!"

Ammalat je skušal več ko en krat prekiniti onega, ki je govoril, ter izpodbijati njegove besede, pa ni mogel: na ustnicah so mu umirale besede.

Ahmedove besede so polagoma začele prebujati zver v Ammalatu, ki jo je bil Verkovski ukrotil in ki je spala, pa je ta zver že začela trestiverigo ter se je pripravljala, da jo raztrže.

Končno se je iz ust mladega moža vsul potok groženj in hudih besed.

"Ah!", je vzkliknil Ammalat, "če ne lažeš, če je res, kar trdiš — gorje jim, ki so izrabljali mojo dobro vero in ki so zasmehovali mojo hvaležnost! Dokaži, kar praviš, in kakor je res, da sem Ammalat, tako je res, da se bom maščeval!"

"To so besede, ki so vredne moža, prekršen si ti, dasi so ušle iz tvojih ust proti tvoji volji", je dejal Ahmed kan, prav nič prikrivajoč veselje, katero mu je povzročala vojvodova jeza. "Dovolj si že klonil glavo Rusom pod noge! Orel, čas je, da razpneš peroti ter poletiš onstran oblakov! Z višine boš lažje videl svoje sovražnike. Maščevanje za maščevanje, smrt za smrt!"

IZDAJA: Konsorcij "Novega lista" UREDUJE: Dr. Viktor Kjuder.